Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Juan Mari Eguren Iriondo

Elgoibar, Gipuzkoa (1951)

Aurkibidea

Biografia

Elgoibarren jaioa, 1951n. Gurasoak ere biak Elgoibarren jaioak ziren, baina amaren familia bertakoa zen eta aitarena, berriz, Errioxatik etorria. Amarekin eta haren familiarekin euskaraz egiten zuen, baina aitarekin gaztelaniaz, nahiz eta euskaraz ere pixka bat ikasi zuen lan-giroan. Umetan, lehenengo, mojekin ibili zen eskolan, gero Aita Madinabeitia eskola publikoan pare bat urtez eta, ondoren, fraideekin Pilar ikastetxean Batxilergoa egiten. Handik Eibarrera joan zen, Armeria eskolara, delineatzaile ikasketak egitera. Lanbi lantegian lan egin zuen erretiroa hartu arte. 1987an Elgoibarko Izarra elkarteko lehendakari izan zen urtebetez. Eta urte horretatik 1995era bitartean Elgoibarko Udaleko zinegotzi ere izan zen; bera egon zen Udaleko lehen Euskara Batzordean.

Zintak

EGB-110

- **Proiektua**: Euskararen historia soziala Elgoibarren
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Agirrebeña, Aintzane
- **Data**: 2022-05-25
- **Iraupena**: 44 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Aitak lan-giroan ikasi zuen euskara

- **Erref**: EGB-110/002
- **Iraupena**: 0:02:56. **Hasi**: 00:00:17. **Bukatu**: 00:03:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Aita Elgoibarren jaio zen, baina haren gurasoak Errioxatik etorri ziren. Amaren aldeko familia guztia, berriz, euskalduna, baserrikoa. Eguren abizenaren jatorria. Aitak lan-

giroan ikasi zuen euskara pixka bat eta, ikasteko prestutasuna zuenez, moldatzen zen. Hala ere, aitarekin gehienbat gaztelaniaz egiten zuen. Amarekin eta arrebekin euskaraz.

2. Ikasketetan eta lagunekin harremana gaztelaniaz

- **Erref**: EGB-110/003
- **Iraupena**: 0:03:56. **Hasi**: 00:03:13. **Bukatu**: 00:07:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Ikasketa guztiak gaztelaniaz egin zituen. Mojetan ibili zen lehenbizi eskolan eta gero eskola publikoan. Pare bat urteren ostean fraideetara joan zen Batxilergoa egitera. Delineatzaile ikasketak egin zituen Eibarren, Armeria Eskolan, eta berehala hasi zen lanean. Lagunartean beti gaztelaniaz egin izan du, baita kuadrillan ere, nahiz eta batzuek euskaraz jakin. Hain zuzen ere, lagun baserritarrek gaztelaniaz ikasi nahi zutelako hasi omen ziren dena gaztelaniaz egiten. Familia erdaldunetako lagunek, berriz, ez dute inoiz sentitu euskara ikasteko beharrik.

3. Armeria Eskolako zuzendaria, Jose Ormaetxea, zorrotza

- **Erref**: EGB-110/005
- **Iraupena**: 0:02:45. **Hasi**: 00:07:50. **Bukatu**: 00:10:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Eibarko Armeria Eskolan dena gaztelaniaz egiten zuten, bai eskolan eta baita lagunartean ere. Zuzendaria, Jose Ormaetxea ermuarra, oso zorrotza zen. Aginduak oso zorrotz ematen ziren eta zigortzen zutena igandean eskolara joa behar izaten zen. Behin ikaskide bat gelatik bota egin zuen zuzendariak, ilea moztera joateko esanda.

4. Harreman gehienak gaztelaniaz

- **Erref**: EGB-110/008
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:11:17. **Bukatu**: 00:12:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Futbolean hasi zen gaztetan eta dena gaztelaniaz egiten zuen, bai lagunekin eta baita entrenatzaileekin ere. Lan-giroan ere gehiena gaztelaniaz zen arren, enkargatuak euskaldunak zituen eta haiekin euskaraz egiten zuen.

5. Auzoetakoak ez ziren nahasten

- **Erref**: EGB-110/011
- **Iraupena**: 0:01:04. **Hasi**: 00:15:19. **Bukatu**: 00:16:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Garai batean auzoetako umeak ez ziren elkarrekin nahasten. Bera Maala aldekoa da eta, gehienez, Plaza Txikiraino joaten zen; handik gora mezara joateko bakarrik. Borrokak ere izaten ziren, baina "borrokalari"en artean bakarrik.

6. Euskararekiko lotura Elgoibarko Izarrari esker

- **Erref**: EGB-110/013
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:16:44. **Bukatu**: 00:18:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:
Lagun batek aipatuta, Elgoibarko Izarrako bazkide egin zen 1980-1982 inguruan. Ordutik aurrera hasi zen euskararekiko atxikimendu handiagoa izaten. Aurretik ez zuen euskarazko ezer irakurtzen. Ikasketak gaztelaniaz egin arren, ondo moldatzen zen euskaraz irakurtzeko.

7. 1987an Elgoibarko Izarrako lehendakari

- **Erref**: EGB-110/018
- **Iraupena**: 0:03:07. **Hasi**: 00:21:24. **Bukatu**: 00:24:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:
1983an EAJ alderdian sartu zen eta Batzokian harremanak euskaraz izaten zituen. 1987ko urtarrilean Elgoibarko Izarrako lehendakari lanean hasi zen. Urtebeteko epealdia izaten zen. Artean ez zegoen liberaturik eta borondatezko lana izaten zen. Ikastolaren 25. urteurrenaren antolaketa tokatu zitzaion. Urte horretako maiatzean Elgoibarko Udalean sartu zen zinegotzi moduan.

8. Elgoibarko Udaleko lehen Euskara Batzordea 1987an

- **Erref**: EGB-110/019
- **Iraupena**: 0:02:51. **Hasi**: 00:24:31. **Bukatu**: 00:27:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
1987an sartu zen zinegotzi moduan Elgoibarko Udalean eta zortzi urte egin zituen. Urte hartan jarri zen lehenengo Euskara Batzordea. Udaletxeko itzultzailea zen Maritxu Loiolak egiten zuen Batzordeko idazkari lana. Giro erdalduna zegoen udalean bera sartu zenean. Dena gaztelaniaz egiten zen, nahiz eta gero itzultzaileak idatziak euskaratu. Euskara teknikari bat jartzea izan zen hasierako neurrietako bat.

9. Euskara Batzordeak bideratutako lehen lana: azterketa soziolinguistikoa

- **Erref**: EGB-110/020
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:27:22. **Bukatu**: 00:29:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Udaleko Euskara Batzordearen lehenengo lanetako bat SIADECOri azterketa soziolinguistiko bat eskatzea izan zen, herrian euskararen egoera zein zen ezagutzeko. Ordurako euskararen egoera pixka bat hobetuta zegoen garai batetik, batez ere ikastolari esker. Izan ere, Juan Marik dio bera umea zenean oso euskara gutxi entzuten zela kalean.

10. Ume eta guraso askok gaztelaniarako joera

- **Erref**: EGB-110/024
- **Iraupena**: 0:02:03. **Hasi**: 00:34:52. **Bukatu**: 00:36:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Gaur egun ez du batere osasuntsu ikusten euskararen egoera Elgoibarren. Berak askotan esaten die umeei euskaraz egiteko lagunekin, nahiz eta besteak gaztelaniaz hitz egin, denek dakitelako edo ulertzen dutelako euskaraz. Baina ikastolako atetik kanpora irteteaz bat, gaztelaniarako joera hartzen dute. Gurasoek ere sarri gaztelaniaz egiten dute, euskaraz jakin arren.

11. Udal langileak euskalduntzen

- **Erref**: EGB-110/026
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:37:53. **Bukatu**: 00:39:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Udala nola joan zen euskalduntzen. Udaltzainak euskaldundu beharra zegoela ikusi zuten, herritarrekin harreman zuzena zutelako. Gogoan du udaltzain batzuekin tira-birak izan zituela, ez zutelako ulertzen euskaldunak izanda zergatik joan behar zuten euskaltegira. Udaleko beste langile batzuk ere euskaldundu ziren, garai batean gehienak erdaldunak ziren eta.

12. Elgoibarren euskara bultzatu duten entitateak

- **Erref**: EGB-110/029
- **Iraupena**: 0:01:41. **Hasi**: 00:41:21. **Bukatu**: 00:43:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Euskara » Euskararen egoera
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Elgoibarko Izarrak izan duela Elgoibarren euskara bultzatzen zerikusi handiena dio. Lantegi batzuek ere egin izan dute ahalegina. Etxepe lantegian dena euskaraz egiten da. Felix Etxeberria `Parapan´ izan zen zuzendaria. Zerbait lortzeko, gogor egin behar: fakturak bueltan bidaltzen zituzten, gaztelaniaz jasotzen zituztenean. Dendetako idazkunak euskaraz jartzeko kanpaina ere egin zen, baina dirua gastatu arren, gero zenbateko emaitza lortzen den ikusi behar.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-11-25

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com